

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΤΗΣ Α.Ε. ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΛΕΤΗ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ
ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ
ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

ΙΛΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΟΝ
16 ΜΑΪΟΥ 2016

**ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΣΤΙΣ ΒΑΣΣΕΣ**

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΩΣΤΗΣ ΑΙΛΙΑΝΟΣ
CHERIF EL AYOUBY
ΔΡ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΚΑΒΑΣ
JACQUES LANG
ΧΡΥΣΑΝΘΗ Π. ΛΕΜΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ NICHOLAS NEGROPONTE
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ JÖRG STEINER
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΖΙΤΣΙΚΩΣΤΑ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ
ΤΑΣΟΥΛΑ ΧΑΤΖΗΤΟΦΗ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
HANS HENDRIKX
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΦΩΤΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ
ΤΑΜΙΑΣ
ΑΡΙΣ ΜΙΝΤΙΛΟΓΛΙΤΗΣ
ΕΦΟΡΟΣ
LILA DE CHAVES
ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ
ΒΑΛΕΡΗ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ALICK MACLEAN
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΜΩΡΑΪΤΑΚΗΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΚΟΡΤΖΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΓΙΩΡΟΣ ΝΤΑΒΛΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΡΚΑΔΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΡΡΑΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Εικόνα εξωφύλλου:

Edward Lear

Ο Ναός του Απόλλωνος στις Βάσσεσ

Λάδι σε καμβά, 146.4 X 229.5cm, π. 1854-1855

The Fitzwilliam Museum, Cambridge, UK

Εικόνες σελίδας:

Απόλλων

Εσωτερικό Αττικής λευκής κύλικος που αποδίδεται στον ζωγράφο Πιστόξενο.

Διαμ. 18 εκ. Ταφικό κτέρισμα από τους Δελφούς.

Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών, Α.Μ. 8140, αίθουσα ΧΜ.

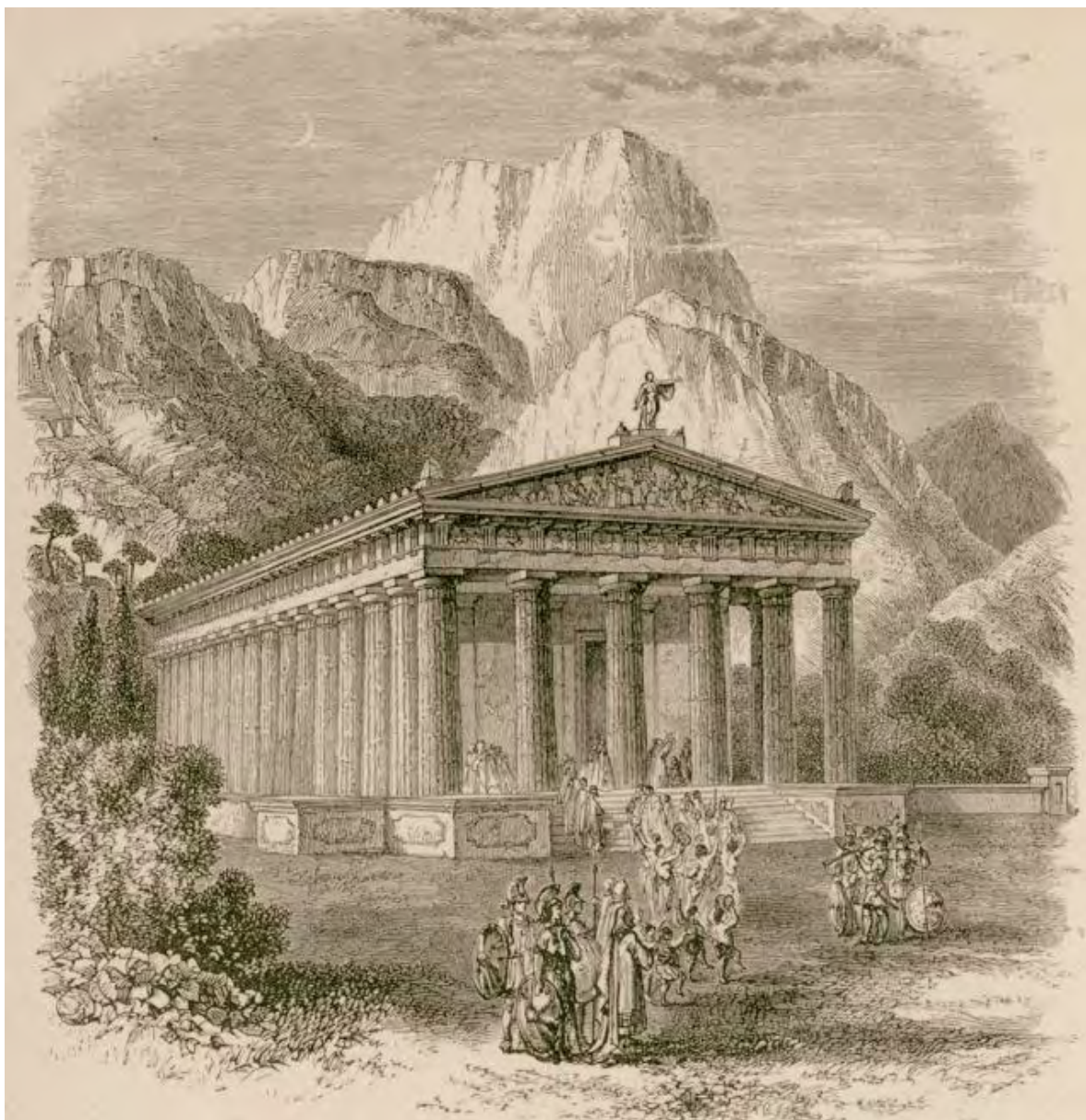
Γρύνιος Απόλλων

Τετράδραχμο από την Μύρινα της Αιολίδας. Περίπου 155-145 π.Χ.

Απόλλων ιστάμενος δεξιά, κρατώντας κλάδο και φιάλη.

Μονόγραμμα αριστερά, ομφαλός και αμφορέας στα πόδια προς τα δεξιά,

όλα μέσα σε δάφνιο στεφάνι. Ένα από τα αριστουργήματα της ελληνικής νομισματοκοπίας.

Φανταστική αναπαράσταση του ναού του Επικούριου Απόλλωνα στις Βάσσεις του John Murray από σχέδιο του F.Taylor.
Greece pictorial, descriptive, & historical by Christopher Wordsworth, London 1882.

**Ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της
Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ**
έχουν την τιμή να προσκαλέσουν

.....
στην τελετή υποδοχής της Τιμητικής Επιτροπής και των Αρωγών μελών

τη Δευτέρα, 16^η Μαΐου 2016 και ώρα 8.30 μ.μ.

στο «Ιλίου Μέλαθρον» - Νομισματικό Μουσείο

Πανεπιστημίου 12, Αθήνα

**Την εκδήλωση θα τιμήσει με την παρουσία του
η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Κύριος Προκόπιος Παυλόπουλος**

Π.Α.: 6932-688982 έως 8-5-2016

Πέρασ προσελεύσεως: 8.15 μ.μ.

Ένδυμα βραδινό

Πρόσκληση αυστηρά προσωπική

Απαραίτητη η επίδειξη της κατά την είσοδο

Ακολουθεί δείπνο στους κήπους του Μουσείου.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΣΤΙΣ ΒΑΣΣΕΣ

Η Διεθνής Ένωση Φίλων του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος στις Βάσσεσ είναι Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με σκοπό την διεθνή προβολή του μνημείου, την υποστήριξη της προστασίας, διαφύλαξης, συντήρησης, αποκατάστασης του μνημείου και του περιβάλλοντος χώρου, καθώς και την δημιουργία Κέντρου Μελέτης, Έρευνας και Ανάδειξης του ως ενός από τα σημαντικότερα τεκμήρια παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η Ένωση λειτουργεί σε συνεργασία με την Διεθνή Αρκαδική Εταιρεία, το Παρράσιο Πάρκο Πολιτιστικής Κληρονομιάς και την Διεθνή Εταιρεία Εθελοντισμού, όλες δε οι εκδηλώσεις της τελούν υπό την Αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας και πραγματοποιούνται με την συνεργασία της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO. Την πρωτοβουλία μας υποστηρίζουν τα μέλη της Τιμητικής Επιτροπής, διακεκριμένες προσωπικότητες από όλον τον κόσμο, συνεισφέροντας μέσα τεχνογνωσία και καλές πρακτικές για την επίτευξη των σκοπών μας.

Αμεσοι στόχοι είναι η αξιοποίηση του Αρχαιολογικού χώρου ως Κέντρου Υποδοχής και Ενημέρωσης επισκεπτών, καθώς και η δημιουργία ενημερωτικού υλικού και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, προκειμένου να αυξηθεί η επισκεψιμότητα του μνημείου. Η σχετική μελέτη ολοκληρώνεται για να κατατεθεί στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του Υπουργείου Πολιτισμού προς έγκριση. Για τον σκοπό αυτό η Ένωση έχει σχεδιάσει χορηγική εκστρατεία, προκειμένου να διασφαλιστούν οι αναγκαίοι πόροι για την υλοποίηση και προγραμματίζεται σειρά εκδηλώσεων για τον σκοπό αυτό.

Κορωνίδα των εκδηλώσεων για το 2015-2016 θα αποτελέσει το Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, που διοργανώνεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και θα συμμετάσχουν αρχαιολόγοι και συντηρητές με ανακοινώσεις σχετικά με το μνημείο και τις εργασίες αποκατάστασης. Το συνέδριο αυτό συμπύπτει με τα 250 χρόνια από το 1765, έτος που ο Γάλλος αρχιτέκτονας και περιηγητής J. Bocher, ταύτισε τον ερειπωμένο ναό στις Βάσσεσ ως αυτόν του Επικουρίου Απόλλωνος.

Τα «ΕΠΙΚΟΥΡΙΑ», θα αποτελούν μόνιμο θεσμό ετήσιας καλλιτεχνικής και πολιτιστικής εκδήλωσης στον Αρχαιολογικό Χώρο του ναού στις Βάσσεσ, όπου θα παρουσιάζονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα νέες δημιουργίες ξένων και Ελλήνων καλλιτεχνών εμπνευσμένα από τους μύθους και την ιστορία του μνημείου και της περιοχής.

Στόχος της Ενώσεως είναι επίσης η λειτουργία διεθνούς ερευνητικού κέντρου στην Ανδρίτσεινα, για την μελέτη, προβολή και αξιοποίηση των επιστημονικών προγραμμάτων αρχαιολογικής συντήρησης και αναστήλωσης, παρέχοντας φιλοξενία σε σύγχρονα εξοπλισμένες εγκαταστάσεις με την απόκτηση παραδοσιακού αρχοντικού.

Η έκδοσή αυτή είναι η καταγραφή της εκδήλωσης της επίσημης παρουσίασης της Ενώσεως και της τελετής υποδοχής της Τιμητικής Επιτροπής και των Αρωγών Μελών, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων, τη Δευτέρα 1 Μαΐου 2016, στο ΙΛΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΟΝ - Νομισματικό Μουσείο, με την παρουσία της Α. Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας Κυρίου Προκοπίου Παυλοπούλου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ
Suzan Norton, *cello*

ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ

Δρ Γεώργιος Κακαβάς

Διευθυντής Επιγραφικού και Νομισματικού Μουσείου

Εξοχότατε Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, κυρίες και κύριοι

ς καλωσορίζουμε απόψε στην επιβλητική αίθουσα των Εσπερίδων του Ιλίου Μελάθρου, σε μίαν όλως ιδιαίτερη και εξαιρετική εκδήλωση, την επίσημη ανακοίνωση για την ίδρυση της διεθνούς πολιτιστικής οργάνωσης των «ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ» και την τελετή υποδοχής της Τιμητικής Επιτροπής και των Αρωγών Μελών της. Η παρουσία του πρώτου πολίτη της χώρας, του Προέδρου της Δημοκρατίας, υπό την Αιγίδα του οποίου τελεί η εκδήλωση, μας περιποιεί περισσή τιμή. Και είναι διπλή η χαρά μας γιατί το ευφρόσυνο άγγελμα λαμβάνει χώρα στο εμβληματικό αυτό ιστορικό κτήριο, κηρυγμένο νεότερο μνημείο της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας.

Το Ιλίου Μέλαθρον, όπου στεγάζεται το Νομισματικό Μουσείο, μοναδικό παγκοσμίως στο είδος του δημόσιο ίδρυμα, βρίσκεται στην πιο καίρια θέση στην πρωτεύουσα, στην καρδιά του ιστορικού κέντρου της Αθήνας, λίγα μόλις μέτρα από τη Βουλή των Ελλήνων και την Πλατεία Συντάγματος. Το ωραιότερο νεοκλασικό της πόλης, άλλοτε οικία του Ερρίκου Σλήμαν και έργο του περιώνυμου Ερνέστου Τσίλλερ, αποτελεί ένα μοναδικό συνδυασμό συνύπαρξης μουσειακών θησαυρών σε ένα μνημειώδες ιστορικό κτήριο. Το Ιλίου Μέλαθρον σοφός παρατηρητής της ζωής της πόλης, διαφυλάσσει τη μνήμη και εξυφαίνει νέες ιστορίες. Το «πληθωρικό αρχοντικό» της οικογένειας Σλήμαν αποτελούσε επίκεντρο κοινωνικών και πνευματικών εκδηλώσεων στη ζωή της Αθήνας κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα και την πρώτη εικοσαετία του 20ου αιώνα με εκλεκτούς καλεσμένους, διανοούμενους και πολιτικούς, διπλωμάτες και αρχαιόφιλους, ποιητές και επιστήμονες. Αλλά, και σήμερα, με τη διοργάνωση και πραγματοποίηση διεθνών εκθέσεων και διεθνών συνεδρίων, τη δυναμική του συμμετοχή σε μεγάλες εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, πρωτοποριακά εκπαιδευτικά προγράμματα και πλήθος άλλων καινοτόμων δράσεων πολιτισμού, το Νομισματικό

Μουσείο, ιδρυτικό μέλος της International Federation of Finance Museums, αποτελεί σταθερό και καίριο σημείο αναφοράς για την επιστήμη της νομισματικής

παγκοσμίως και αναπόσπαστο μέρος του Αθηναϊκού Πολιτιστικού Τοπίου. Στις προκλήσεις που φέρνουν οι νέες εποχές, ανταποκρίνεται με νέες εμπνεύσεις, νέες εκθέσεις, νέο υλικό, με δυναμική παρουσία στην κοινωνία, την οικονομία, τον πολιτισμό. Ακολουθώντας μίαν αποδοτική εξωστρεφή πολιτική το Νομισματικό Μουσείο παραμένει και σήμερα, σε καιρούς εξαιρετικά χαλεπούς για τα ελληνικά Μουσεία, μέσα σε μια γκρίζα καθημερινότητα, ένα Μουσείο ζωντανό και φωτεινό, ένα παλλόμενο κύτταρο πολιτισμού, ιστορίας και τέχνης στη ζωή της Αθήνας, της χώρας, του κόσμου ολόκληρου.

Εύχομαι από καρδιάς την απόλυτη ευόδωση των ευγενών σκοπών για την προστασία και ανάδειξη του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος, του μοναδικού αυτού μνημείου της ανθρωπότητας, που δεσπόζει "έξ κάλλος και τής ἄρμονίας ἔνεκα" στο βραχώδες τοπίο των Βασσών, στην ίσκιο της Ιερής Κορυφής των Αρκάδων με το τέμενος του Λυκαίου Διός. Αλλά και πολλά ευδόκιμα χρόνια δράσης στη «ΔΙΕΘΝΗ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ», της οποίας τάσσομαι και εγώ ταπεινός εργάτης για την πραγμάτωση της Ιδέας της.

Σας ευχαριστώ και παρακαλώ τον Πρόεδρο της Ενώσεως των Φίλων του Επικουρίου Απόλλωνος κ. Hans Hendrikx, να μας απευθύνει τον χαιρετισμό του.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Hans Hendrikx, Πρόεδρος Ενώσεως Φίλων

Κύριε Πρόεδρε,

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Ενώσεως των Φίλων του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος σας απευθύνω τον σύντομο αυτό χαιρετισμό, με την ευκαιρία του «Ευφρόσυνου Αγγέλματος» της ανακοίνωσης της ίδρύσεως της διεθνούς πολιτιστικής μας οργάνωσης.

Η σπουδαιότητα και το απαράμιλλο κάλλος του αρχαίου ναού αυτού, που πριν 30 χρόνια επελέγη πρώτο από την Ελλάδα να καταγραφεί στον πίνακα των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, είναι αδιαμφισβήτητη και δεν χρειάζονται τα δικά μου λόγια για να επιβεβαιωθούν.

Ως πολίτης του κόσμου, που συνειδητά επέλεξα να ζω στην Ελλάδα τα τελευταία 47 χρόνια της ζωής μου, ένοιωσα ιερό δέος όταν πρωτοαντίκρυσα το Μνημείο στις Βάσσειες, και πιστέψτε με, ως ιστορικό τέχνης με διεθνή εμπειρία.

Το ίδιο δέος με κατέλαβε όταν μου προτάθηκε να αναλάβω την Προεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της πρωτοβουλίας μιας μικρής ομάδας φίλων για να στηρίξουμε το έργο της Επιτροπής Αναστήλωσης του Επικουρίου Απόλλωνος.

Η αποδοχή, όμως, που έτυχε η απόφασή μας να ιδρύσουμε την Ένωση των Φίλων, ήταν τόσο μεγάλη και θετική, που κάθε άλλο συναίσθημα καλύφθηκε από τον ενθουσιασμό και την αισιοδοξία.

Έτσι, σήμερα, μετά από έναν ολόκληρο χρόνο προετοιμασίας, βρισκόμαστε όλοι εδώ συνηγμένοι, από τον πρώτο πολίτη αυτής της χώρας, τον Εξοχώτατο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τους εκπροσώπους του πνευματικού, επιστημονικού, καλλιτεχνικού και επιχειρηματικού κόσμου από την Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και τα Αρωγά Μέλη μας, για να διακηρύξουμε την πρόθεσή μας να συμβάλλουμε στην ολοκλήρωση του έργου αποκατάστασης του Μνημείου και της αξιοποίησης του αρχαιολογικού χώρου στις Βάσσεις, ως πρότυπο κέντρο προβολής του πολιτισμού μας.

Σας ευχαριστώ και παρακαλώ τον Γ. Γραμματέα της Ενώσεως κ. Άγγελο Δενδρινό, να μας μιλήσει για την Ένωση των Φίλων του Επικουρίου Απόλλωνος.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Άγγελος Δενδρινός, Γενικός Γραμματέας

Όταν το πρωί της 21^{ης} Ιανουαρίου 2016 προετοιμαζόμασταν για να προσέλθουμε στο Γραφείο Σας στο Προεδρικό Μέγαρο, στην ακρόαση που είχατε την καλωσύνη να μας παραχωρήσετε, προκειμένου να Σας ενημερώσουμε για την ίδρυση της Διεθνούς Ενώσεως των Φίλων του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος, σκεπτόμασταν τι ακριβώς θα έπρεπε να Σας πούμε, ώστε σε σύντομο χρόνο να εξασφαλίσουμε την στήριξή σας.

Έκπληκτοι, ο Πρόεδρος κ. Hendriks, ο Αντιπρόεδρος κ. Παπαθανασίου και εγώ διαπιστώσαμε ότι δεν χρειάστηκε εκ μέρους μας περιττός χρόνος για εισηγήσεις και ενημερώσεις, καθ' όσον είχατε μελετήσει λεπτομερώς το ενημερωτικό έντυπο που είχαμε αποστείλει μαζί με το αίτημά μας στο Ιδιαίτερο Γραφείο Σας. Έτσι, η συζήτηση έγινε πλέον αποτελεσματική με τις συμβουλές και τις υποδείξεις Σας, από τις οποίες

διαπιστώσαμε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον Σας για το Μνημείο.

Απόψε τα όσα τότε μελετήσατε, υπάρχουν καταγεγραμμένα στο έντυπο της εκδηλώσεώς μας που όλοι κρατάτε στα χέρια σας.

Τούτο κάνει την ζωή μου εύκολη, γιατί αντί να σας τα αναφέρω, θα σας παρακαλέσω να το διαβάσετε με την ησυχία σας στο σπίτι σας.

Αρκεί να σας πω ότι στο κείμενο της Ιδρυτικής Διακήρυξης που καταστρώσαμε ακριβώς ένα χρόνο πριν και θέσαμε τις υπογραφές μας ως ιδρυτικά μέλη, μέσα στον ναό του Επικουρίου Απόλλωνα το πρωινό της 14^{ης} Μαΐου 2015 στον αρχαιολογικό χώρο των Βασιών, υπάρχει όλο το σκεπτικό για τον σκοπό και το πρόγραμμά μας που αναπτύσσεται σε τρεις άξονες:

1. Στήριξη του έργου για την συνέχιση της αναστήλωσης του μνημείου και την αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου με επί τούτου δημιουργία εγκαταστάσεων κέντρου επισκεπτών που θα περιλαμβάνει εκθεσιακό χώρο, πωλητήριο εστιατόριο, υπηρεσίες κοινού και με δυνατότητες εικονικής και φυσικής ξενάγησης.
2. Δημιουργία Κέντρου Μελέτης και Προβολής σε αρχοντικό της Ανδρίτσαινας ειδικά διαμορφωμένο και εξοπλισμένο για φιλοξενία επιστημόνων και σπουδαστών με σύγχρονες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό και
3. Την θεσμοθέτηση ετήσιου καλλιτεχνικού και πολιτιστικού φεστιβάλ με τίτλο ΤΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΑ με νέες παραγωγές ελλήνων και ξένων δημιουργών εμπνευσμένες από το Μνημείο, τους μύθους και την ιστορία του Απόλλωνα.

Είχε προηγηθεί μια περίοδος αρκετών μηνών προετοιμασίας και ενεργειών ύστερα από την πρωτοβουλία που ανέλαβε η ομάδα – πυρήνας της επιθυμίας μας να συμβάλλουμε στην συνέχιση και τη στήριξη του έργου της επιτροπής Αναστήλωσης, στη φάση της λήξεως του προγράμματος χρηματοδότησής του από το ΕΣΠΑ.

Συγκινημένοι από την αφοσίωση του επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού της Ομάδας στις Βάσσεις και με την παρότρυνση της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO, ξεκινήσαμε έναν κύκλο ενημέρωσης παραγόντων της πολιτικής και της κοινωνίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Η σπουδαιότητα του Μνημείου και η παγκόσμια ακτινοβολία του μας ανάγκασε να χρησιμοποιήσουμε τον βαρύγδουπο τίτλο ΔΙΕΘΝΗΣ στην υπό σύσταση Ένωση των Φίλων και οι προσπάθειές μας, όπως βλέπεται, έγιναν πραγματικότητα.

Μπροστά μας έχουμε την περγαμηνή της Ιδρυτικής Διακήρυξης που προσυπογράψατε τόσο πρόθυμα Κύριε Πρόεδρε κατά την συνάντησή μας, παρέχοντας την αιγίδα Σας σε όλες μας τις εκδηλώσεις, την οποία αποδέχονται και νοερά προσυπογράφουν όλοι όσοι εντάσσονται στον κύκλο των Αρωγών Μελών μας ως Φίλοι του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος. Με την λήξη της τελετής θα παραλάβουν όλοι το σχετικό έμβλημα και αναμνηστικό δίπλωμα.

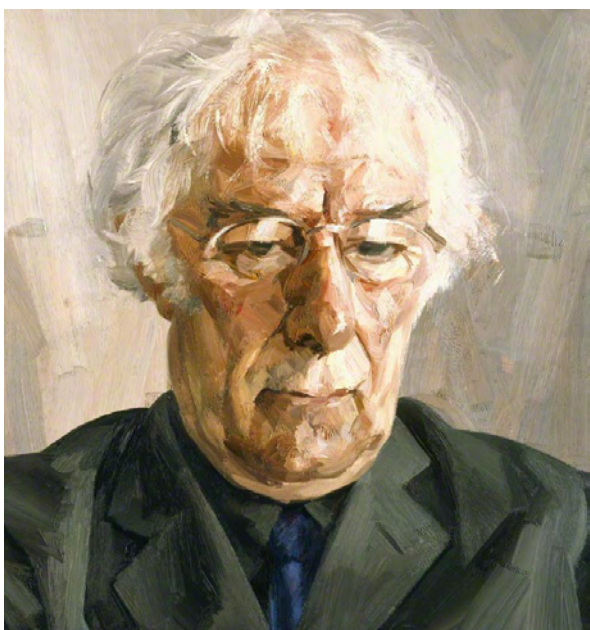
Βαρύ το φορτίο, αλλά άξιοι οι συνεργάτες. Με τις ευχές όλων ξεκινά απόψε επίσημα η λειτουργία της Ενώσεώς μας με έδρα την Ελλάδα και παραρτήματα σε όσες χώρες υπάρχουν μέλη μας.

Η αποψινή τελετή είναι αφιερωμένη σε όλους εσάς, Αγαπητά Μέλη, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Παυλόπουλο, τις προσωπικότητες της Τιμητικής Επιτροπής τις οποίες θα μας παρουσιάσει ο κ. Κωστής Αλιανός ως Πρόεδρος της, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με Πρόεδρο τον κ. Hans Hendrikx, Αντιπρόεδρο τον κ. Φώτη Παπαθανασίου, Ταμία τον κ. Αριστείδη Μιντιλογλύτη, Έφορο την κα Λίλα ντε Τσάβες, τους Αναπληρωτές κα Βαλερή Βασιλικού και Βασίλη Νικολόπουλο, τον Επιστημονικό Σύμβουλο Καθηγητή Dr Alick McLean, τον Νομικό Σύμβουλο Δικηγόρο και Αρχαιολόγο κ. Νίκο Μωραϊτάκη, τον Σύμβουλο Επικοινωνίας κ. Αντώνη Γκορτζή, τους ειδικούς συνεργάτες κυρίου Βασίλη Χανδακά, Κώστα Παπαδόπουλο και Γιώργο Ντάβλα, τους εκπροσώπους των συνεργαζομένων φορέων κα Καίτη Τζιτζικώστα-Πρόεδρο της Ελληνικής εθνικής Επιτροπής για την UNESCO, κ. Νίκο Καλτεζιώτη-Πρόεδρο της Διεθνούς Αρκαδικής Εταιρείας, τον κ. Φώτη Ζώη-Πρόεδρο του Σωματείου Παρράσιο Πάρκο Πολιτιστικής Κληρονομιάς και την κα Μαρία Χατζή Εκπρόσωπο της Διεθνούς Εταιρείας Εθελοντισμού, καθώς και όλους εσάς τα Αρωγά Μέλη, που με την συμμετοχή σας μας στηρίζετε.

Η επίδραση του Μνημείου στην υλική πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας είναι ίση και επάξια με αυτή στην άυλη κληρονομιά της οικουμένης. Απτή απόδειξη το ποίημα του ελληνολάτρη Νομπελίστα Ιρλανδού λογοτέχνη Seamus Heany, που έγραψε για τον ναό στις Βάσσες όταν εκεί τον βρήκε μετά από έρευνα ο νεαρός ακόλουθος της πρεσβείας της Νορβηγίας για να του ανακοινώσει την απονομή του Βραβείου Nobel Ποίησης το 1995.

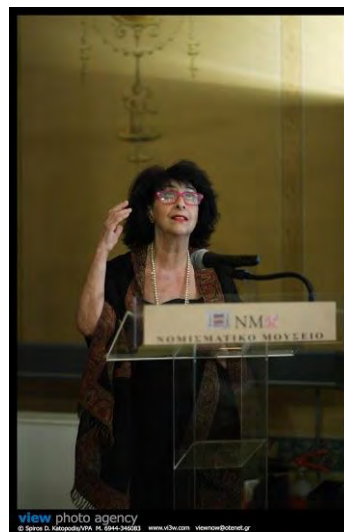
Τους στίχους του θα μας απαγγείλει η αγαπημένη φίλη κυρία Βαλεντίνη Στεφανίδου-Ποταμιάνου, δισέγγονη της μεγάλης μας ηθοποιού Κυβέλης, στην οποία και μας ενημέρωσε για ο γεγονός αυτό.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΒΑΣΣΕΣ

Ποίημα του Seamus Heany
Βαλεντίνη Στεφανίδου-Ποταμιάνου

ΜΑΞ ΞΥΠΝΗΣΑΝ ΟΙ ΠΕΤΕΙΝΟΙ ΤΟ ΦΩΞ
Η ΓΛΩΣΣΑ Η ΠΡΩΪΝΗ ΤΗΣ ΤΡΟΚΑΝΑΣ
ΓΑΥΓΙΣΜΑΤΑ ΞΚΥΛΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΞΕΙΣ
ΠΕΤΕΙΝΩΝ
ΟΛΟΙ ΞΤΟ ΠΟΔΙ
ΚΑΙ ΚΑΤΕΒΗΚΑΜΕ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΛΙΤΞΕΞ
ΠΟΘΩΝΤΑΞ ΝΑ ΚΙΝΗΞΟΥΜΕ ΜΕΞΑ ΞΤΑ
ΜΑΓΙΟΛΟΥΛΟΥΔΑ
ΚΑΙ ΞΤΙΞ ΖΕΞΤΕΞ ΤΙΞ ΠΕΤΡΕΞ ΕΝΟΞ
ΜΑΓΙΑΤΙΚΟΥ ΠΡΩΪΝΟΥ ΞΤΗΝ
ΠΕΛΟΠΟΝΗΞΞΟ

ΔΡΟΜΟΙ ΟΡΕΙΝΟΙ
ΦΡΕΞΚΟΑΞΦΑΛΤΟΞΤΡΩΜΕΝΟΙ
ΚΑΤΕΒΑΞΜΕΝΑ ΤΑ ΠΑΡΑΘΥΡΑ
ΞΑΝ ΞΕΛΛΕΞ ΝΑ ΓΥΑΛΙΞΟΥΝ ΤΑ
ΚΑΘΙΞΜΑΤΑ
ΚΙ ΕΠΕΙΤΑ ΜΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΞΤΡΟΦΗ
ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΒΡΟΥΜΕ
ΤΙΞ ΛΑΜΠΡΕΞ ΚΟΛΩΝΕΞ ΤΩΝ ΒΑΞΞΩΝ
ΝΑ ΞΥΝΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΤΩΡΑ
ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΝΑΒΑΤΞΟ

ΜΑΞ ΕΛΕΙΨΕ Η ΚΛΑΞΙΚΗ ΤΟΥΞ ΤΑΞΗ ΚΑΙ
ΑΙΞΘΗΞΗ
ΜΑ ΤΟ ΓΑΡΜΠΙΛΙ ΠΟΥ ΕΤΡΙΞΕ ΚΑΤΩ
ΑΠΟ ΤΟ ΞΤΕΓΑΞΤΡΟ
ΕΠΙΚΥΡΩΞΕ ΤΗΝ ΠΑΡ ΟΥΞΙΑ ΜΑΞ
ΟΠΩΞ ΚΙ ΕΝΑΞ ΚΟΥΚΟΞ ΠΟΥ ΞΗΜΑΙΝΕΙ
ΤΗΝ ΩΡΑ ΔΙΑΡΚΩΞ
ΚΑΘΩΞ ΚΑΘΟΜΟΥΝ ΚΕΙΘΕ
ΧΑΞΕΥΟΝΤΑΞ ΤΙΞ ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΞ
ΞΤΗΝ ΠΡΟ-ΦΥΞΙΟΔΙΦΙΚΗ ΧΛΩΡΙΔΑ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΙΜΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κωστής Αιλιανός, Πρόεδρος Τιμητικής Επιτροπής

«Και ξάφνου, σ' ένα απογύρισμα του βουνού, υψώνεται ανεπάντεχα μπροστά σου ο ξακουστός ναός του Επικουρίου Απόλλωνα.

Ευθύς ως τον αντικρίσεις, καμωμένος όπως είναι με τις ίδιες πέτρες του βουνού, νοιώθεις την βαθειά ανταπόκριση του τοπίου και του ναού.

Σαν ένα κομμάτι του βουνού, πέτρα από την πέτρα του, φαντάζει ο ναός αξεχώριστα σφηνωμένος ανάμεσα στους βράχους, βράχος κι αυτός, μα βράχος που πέρασε από πάνω του το πνεύμα.

Έτσι πελεκημένες και τοποθετημένες οι κολόνες του ναού, εκφράζουν την ουσία όλης ετούτης της θουνίσιας αυστηρότητας κι ερημιάς.

Θαρρείς πως είναι η κεφαλή του τοπίου, η ιερή γυροτραφισμένη περιοχή, όπου μέσα προφυλαγμένος αγρυπνάει ο νους του.

Κι εδώ η αρχαία τέχνη, συνεχίζοντας κι εκφράζοντας τέλεια το τοπίο, δε σε ξαφνιάζει.

Επιτήδεια, ήρεμα, από μονοπάτι ανθρώπινο σε ανεβάζει, χωρίς να λαχανιάσεις, στην κορυφή.»

Με αυτά τα λόγια, Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, καταγράφει ο Νίκος Καζαντζάκης την μαρτυρία του από την πρώτη επαφή με το Μνημείο αυτό της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς που κληθήκαμε και εμείς ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ να διακονήσουμε.

Ειδικότερα σε μένα, η πρωτοβουλία αυτή, η βραδυά αυτή, μου δημιουργεί ιδιαίτερη συναισθηματική φόρτιση. Από μικρός όταν ήμουν, ο πατέρας μου, μετέπειτα Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωάννης Αιλιανός, εξ Ανδριτσαίνης ορμώμενος, μου περιέγραφε την ομορφιά του ναού, και μου μιλούσε για τις σπουδαίες προσωπικότητες της Ευρώπης που ερχόντουσαν στις αρχές του 20ου αιώνα να τον επισκεφθούν' που αισθανόντουσαν την ανάγκη να αποτύσουν φόρο τιμής στο υπέροχο αυτό μνημείο. Και σκαρφάλωναν στο Λύκαιο με γαϊδουράκια και μουλάρια! Όταν στην κωμόπολη αυτή, με τους μισούς κατοίκους με φουστάνελες και τους άλλους μισούς με λεβαντίνα ρούχα η προσπέλαση ήταν σχεδόν απαγορευτική.

Έτσι, η χαρά και η τιμή για μας, τα μέλη της Τιμητικής Επιτροπής, που καλούμεθα να στηρίξουμε το έργο και την αποστολή της πρωτοβουλίας αυτής, τους στόχους του Διοικητικού Συμβουλίου της Διεθνούς Ενώσεως των

Φίλων του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος, ήταν δεδομένη.

Ως Πρόεδρος της Τιμητικής Επιτροπής θα ήθελα να Σας παρουσιάσω τις προσωπικότητες που αυθόρμητα και ειλικρινά απεδέχθησαν την συμμετοχή τους και από σήμερα, προσυπογράφοντας το κείμενο της Ιδρυτικής Διακήρυξης, προσφέρουν με το κύρος, την επιστημοσύνη και την τεχνογνωσία τους τις υπηρεσίες τους στην Ένωσή μας, όχι απλώς ως Φίλοι, αλλά ως Πρέσβεις της σπουδαιότητας του μνημείου αυτού.

CHERIF EL AYOUTY:

Αιγύπτιος Συγγραφέας που ζει και εργάζεται στην Δανία. Για το έργο και την προσφορά του στον Διαπολιτισμικό και Διαθρησκευτικό Διάλογο έχει τιμηθεί με την ανώτατη διάκριση του Ιππότη του Τάγματος της Τιμής από την Βασίλισσα Ελισάβετ του Ηνωμένου Βασιλείου.

ΔΡ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΚΑΒΑΣ:

Αρχαιολόγος και Ιστορικός Τέχνης, Διευθυντής του Επιγραφικού και Νομισματικού Μουσείου, με σημαντικό έργο σε διάφορες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και εξαιρετική προσφορά στην προβολή του Ελληνικού πολιτισμού διεθνώς αναγνωρισμένη.

JACQUES LANG:

Τέως Υπουργός Πολιτισμού της Γαλλίας, γνωστός Φιλέλληνας, με καθοριστική συμβολή στην προβολή του Ελληνικού Πνεύματος και Πολιτισμού στην διαμόρφωση της ενιαίας πολιτιστικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ Π. ΛΕΜΟΥ:

Πρόεδρος της Οργανώσεως LIFE ACTION, η οποία με έδρα το Λονδίνο υποστηρίζει και προβάλλει διεθνώς Ελληνικές πρωτοβουλίες κοινωνικού, πολιτιστικού και καλλιτεχνικού περιεχομένου.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗΣ:

Πολιτικός Μηχανικός με σημαντική συμβολή στο έργο αποκατάστασης του Μνημείου, ιδιαίτερα ως Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής Αναστήλωσης του Επικουρίου Απόλλωνος.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ NICHOLAS NEGROPONTE:

Αρχιτέκτων. Ιδρυτής και Επίτιμος Πρόεδρος του εργαστηρίου Media Lab στο Massachusetts Institute of Technology. Ζει και εργάζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ JÖRG STEINER:

Ως Γενικός Γραμματέας του Διεθνούς Αυστριακού Ανθρωπιστικού Οργανισμού Albert Schweitzer καθιέρωσε προγράμματα υποστήριξης πρωτοβουλιών στον τομέα του πολιτισμού, πέρα από την κοινωνική προσφορά του Ιδρύματος. Ζει και εργάζεται στην Βιέννη της Αυστρίας. Απόψε τον εκπροσωπεί ο Πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος κ. Toní Breidel Χατζηδημητρίου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑ:

Πρόεδρος της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO. Από τους εμπνευστές της ιδρύσεως της Ενώσεως των Φίλων.

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ:

Αρχιτέκτων με διεθνή προβολή και σημαντικό έργο στον τομέα της σύγχρονης Ελληνικής Αρχιτεκτονικής, ο οποίος συνέβαλε και στην ανέγερση του Μουσείου της Ακροπόλεως. Θαυμαστής του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος και ένθερμος θιασώτης των σκοπών της Ενώσεώς μας.

ΤΑΣΟΥΛΑ ΧΑΤΖΗΤΟΦΗ:

Επιχειρηματίας Κυπριακής καταγωγής, που ζει στην Ολλανδία και την Αγγλία. Ίδρυσε και Προεδρεύει της διεθνούς Οργανώσεως WALK OF TRUTH, για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε εμπόλεμες ζώνες.

Στο σημείο αυτό παρακαλώ τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Hans Hendrikk να υποδεχθεί τα παρόντα μέλη της Τιμητικής Επιτροπής, τα οποία θα προσυπογράψουν την Ιδρυτική Διακήρυξη και θα παραλάβουν το έμβλημα των μελών της Τιμητικής Επιτροπής, που σχεδίασε και κατασκεύασε ο οίκος Μαραμένος-Πατέρας.

Σας ευχαριστώ και παρακαλώ τον κ. Φώτη Παπαθανασίου, Αντιπρόεδρο της Ενώσεως να λάβει τον λόγο.

ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Φώτης Παπαθανασίου, Αντιπρόεδρος

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΣΕΩΣ

**Στην Α.Ε. τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας
Κύριο Προκόπιο Παυλόπουλο**

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Διεθνούς Ενώσεως των Φίλων του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος αισθάνεται την υποχρέωση να Σας εκφράσει τις θερμές μας ευχαριστίες και την ευγνωμοσύνη μας για την υποστήριξη που μας παρέχετε.

Ως ορατό δείγμα παρακαλώ τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Hans Hendrikk και τον Πρόεδρο της Τιμητικής Επιτροπής κ. Κωστή Αιλιανό να Σας επιδώσουν ένα μικρό συμβολικό και αμφίδρομο χρήσιμο δώρο, σαν ανάμνηση της παρουσίας σας στην εκδήλωση του «Ευφρόσυνου Αγγέλματος» της ίδρυσής μας. Συμβολικό, γιατί είναι κατασκευασμένο από το ίδιο υλικό που χρησιμοποιείται στο εργοτάξιο της αναστήλωσης στις Βάσες για την συμπλήρωση των λίθινων τμημάτων που έχουν φθαρεί ή έχουν χαθεί.

Είναι ασβεστόλιθος από το λατομείο που προέρχονται οι «τρανές κολώνες των Βασών» και πάνω σ' αυτό είναι μια μικρογραφία με την απεικόνιση του Απόλλωνα με την λύρα και επιγραφή:

Αμφίδρομα χρήσιμο, τόσο για Εσάς στο Γραφείο σας, όσο και για εμάς ως μια διαρκής προς Εσάς υπενθύμιση της ανάγκης για την υποστήριξη της Ενώσεώς μας.

ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

ΕΙΣ ΣΤΗΝ Α.Ε. ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΡΟΚΟΠΙΟΝ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΝ

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ

ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ: ΙΔΡΥΣΕΙ ΑΥΤΗΣ

16-5-2016

Η Α.Ε. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Κύριε Πρόεδρε και αγαπητά μέλη της Ενώσεως,

Με ειλικρινή χαρά μετέχω στην σημερινή εκδήλωση παρουσίασης της «Διεθνούς Ένωσης των Φίλων του Ναού του Επικουρίου Απόλλωνος». Εκδήλωση η οποία συμπίπτει με τα 250 χρόνια από τότε, το 1765, που ο Γάλλος αρχιτέκτονας J. Bocher ταυτοποίησε τα ερείπια του Ναού αυτού, με οδηγό τον Πausανία.

Εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας εκφράζω θερμές ευχαριστίες για το έργο της «Διεθνούς Ένωσης των Φίλων του Ναού του Επικουρίου Απόλλωνος», το οποίο συνίσταται στην διεθνή προβολή, στην υποστήριξη της προστασίας και στην διαφύλαξη, συντήρηση και αποκατάσταση του μοναδικού αυτού Μνημείου του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού εν γένει. Ας μην ξεχνάμε ότι ήταν αυτή η μοναδικότητα, η οποία οδήγησε την UNESCO, το 1986, να συμπεριλάβει –και μάλιστα πρώτο από άλλα, ίσως πιο εμβληματικά Μνημεία- το Ναό του Επικουρίου Απόλλωνος στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιων Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Την μοναδικότητα αυτή συνδέτουν, πρωτίστως, από τη μια πλευρά η αρχιτεκτονική και γλυπτική τελειότητα του Ναού του Επικουρίου Απόλλωνος, οι οποίες οφείλονται αντιστοίχως στον Ικτίνο του Παρθενώνα και στον Παιώνιο της Νίκης της Ολυμπίας. Και, από την άλλη, στην απaráμιλλη συνύπαρξη και των τριών ρυθμών, του δωρικού, του ιωνικού και του κορινθιακού. Ο δωρικός ρυθμός καθορίζει, ιδίως, την εξωτερική κιονοστοιχία. Ο ιωνικός ρυθμός αποτυπώνεται στους ημικίονες και στην ζωφόρο, η οποία από το 1815 βρίσκεται στο Βρετανικό Μουσείο. Και ο κορινθιακός ρυθμός καθορίζει τα στοιχεία του μοναχικού κίονα στο εσωτερικό του Ναού που, όπως αρκετές γνώμες συγκλίνουν, αποτελεί μίαν ανεικονική παράσταση του Απόλλωνος. Ας σημειωθεί ότι αυτό το δείγμα κορινθιακού ρυθμού υπήρξε, μάλλον, και το πρότυπο για όλα τα επόμενα δείγματα του ρυθμού τούτου.

Κατά την επιτέλεση της αποστολής σας να είσθε βέβαιοι ότι υπερασπίζεσθε όχι μόνο την Αρχαία Ελληνική, αλλά και την Ευρωπαϊκή και την Παγκόσμια Πολιτιστική

Κληρονομιά. Δοθέντος ότι συνιστά πλέον κοινό τόπο στην ιστορία του Πολιτισμού ότι το Αρχαίο Ελληνικό Πνεύμα υπήρξε κοιτίδα και λίκνο του Ευρωπαϊκού και του Παγκόσμιου Πολιτισμού.

ΕΠΑΙΝΟΣ

Στην Εικονική Πολιτιστική Επιχείρηση "ΕΡΕΙΚΟΝ"
Β' Αρσακείου Γενικού Λυκείου Ψυχικού

Στο σημείο αυτό έχω την χαρά και την τιμή να σας ανακοινώσω την ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για την απονομή ειδικού Επαίνου στην ομάδα των μαθητών της Β' Τάξεως του Β' Αρσακείου Γενικού Λυκείου Ψυχικού της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, οι οποίοι διακρίθηκαν δημιουργώντας την Εικονική Πολιτιστική Επιχείρηση ΕΡΕΙΚΟΝ, που σχεδίασε και υλοποίησε πρόγραμμα εικονικής ξενάγησης μέσω κινητού τηλεφώνου για τον ναό του Επικουρίου Απόλλωνος. Η καινοτόμος αυτή τεχνολογία μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους. Απόψε επιβραβεύουμε όχι μόνο την ιδέα, αλλά την επιλογή του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος ως χώρου της εφαρμογής αυτής. Μαζί με τους μαθητές πρέπει να συγχαρούμε τους καθηγητές Σοφία Ραπτάκη - Υποδιευθύντρια Φιλόλογο, Δήμητρα Χατζηαγγελάκη - καθηγήτρια Πολιτικών και Νομικών Επιστημών και Βιτωράτου - Αγγελοπούλου Ελένη Εκπαιδευτικό - Γ. Γραμματέα Εξωραϊστικού Συλλόγου Ανδρίτσαινας, καθώς και τους επιστήμονες υπό την εποπτεία του

Καθηγητού κ. Βασιλείου Λαμπρινουδάκη, που στήριξαν την πρωτοβουλία τους και τους ευχόμαστε καλή επιτυχία στην ζωή τους.

Παρακαλώ τους μαθητές Εμμανουήλ-Νικόλαο Σκούρη, Ειρήνη Αναξαγόρου και Δάφνη-Ευαγγελία Καπνίδου να προσέλθουν για να παραλάβουν τον Έπαινο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Lila de Chaves, Έφορος

Κύριε Πρόεδρε,

Το «Ευφρόσυνον Άγγελμα» της ιδρύσεως της Διεθνούς Ενώσεως των Φίλων του ναού του Επικούριου Απόλλωνος έφθασε στο τέλος του.

Τύχη αγαθή επεφυλάχθη, η εκδήλωσή μας να πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Μουσείων -που εορτάζεται

ετησίως στις 18 Μαΐου.

Ως Πρόεδρος της Ελληνικής Ομοσπονδίας των Φίλων Μουσείων, έχω την τιμή και την χαρά να σας ανακοινώσω την ένταξη στην Ομοσπονδία μας, που αριθμεί 67 οργανώσεις Φίλων από τα μεγαλύτερα κρατικά και ιδιωτικά μουσεία, καθώς και αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδος, της Διεθνούς Ένωσης των Φίλων του ναού του Επικούριου Απόλλωνος στις Βάσσεις.

Εκ μέρους των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου Σας εκφράζουμε, Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, για άλλη μια φορά την ευγνωμοσύνη μας για την υποστήριξη που μας παρέχετε και για την αποψινή τιμή της υψηλής παρουσίας Σας, επισφραγίζοντας το έμπρακτο ενδιαφέρον Σας για την προβολή του Ελληνικού πολιτισμού σε διεθνές επίπεδο.

Με την άδειά Σας, επιτρέψτε μου να εκφράσω τις θερμές μας ευχαριστίες σε όλους όσους μας τιμήσατε με την παρουσία σας ως εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Εξωτερικών, της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO, των συνεργαζομένων οργανώσεων: Διεθνούς Αρκαδικής

Εταιρείας, Παρράσιου Πάρκου Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Διεθνούς Εταιρείας Εθελοντισμού, τα μέλη της Τιμητικής μας Επιτροπής και τα Αρωγά μας Μέλη, καθώς και όλους τους χορηγούς, υποστηρικτές και χορηγούς επικοινωνίας που αναφέρονται στο ειδικό αναμνηστικό έντυπο.

Θερμές ευχαριστίες στην αγαπητή φίλη Βαλεντίνη Στεφανίδου-Ποταμιάνου, για την εξάισια απαγγελία της και την εξαιρετική μουσικό Suzan Norton, για την μουσική πανδαισία που μας χάρισε κατά την έναρξη της τελετής (επίδοση ανθοδεσμών).

Ειδικά ευχαριστούμε τον Διευθυντή του Νομισματικού Μουσείου Δρ Γεώργιο Κακαβά, τους συνεργάτες και το προσωπικό του Μουσείου, για την υπέροχη συνεργασία τους και παρακαλώ όλους μας να περάσουμε στους κήπους του Μουσείου, για να απολαύσουμε το δείπνο προς τιμήν του Προέδρου της Δημοκρατίας.

view photo agency

© Spiros D. Katopodis/VPA M. 6944-346083 www.vi3w.com viewnow@otenet.gr

Γιώργος Κακαβάς, Άγγελος Δενδρινός, Μιχάλης Φωτιάδης, Αντώνης Γκορτζής, Toni Breidel, Ιωάννης Βλαζάκης, Δημήτρης Μπαϊρακτάρης, Λίλα ντε Τσάβες, Alexandr Farnoux, Βασίλης Χανδακάς, Νίκος Καλτεζιώτης, Hans Hendrikx, Ιωάννης Παρασκευόπουλος, Βασίλειος Λαμπρινουδάκης, Καίτη Τζιτζικώστα, Κωστής Αιλιανός, μαθητές και καθηγητές του Β΄ Αρσακείου Γενικού Λυκείου Ψυχικού.

**Η Α.Ε. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΙΔΡΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ
*Προεδρικό Μέγαρο, Αθήνα, 21-1-2016***

**ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ
ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ
ΣΤΙΣ ΒΑΣΕΙΣ**

ΕΜΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΗΛΘΑΜΕ ΕΔΩ ΣΤΟΝ ΝΑΟ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΣΤΙΣ ΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ 14Η ΜΑΪΟΥ 2014, ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙ ΜΕ ΠΝΕΥΜΑ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΙΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΟΥΜΕ ΤΑ ΕΞΗΣ:

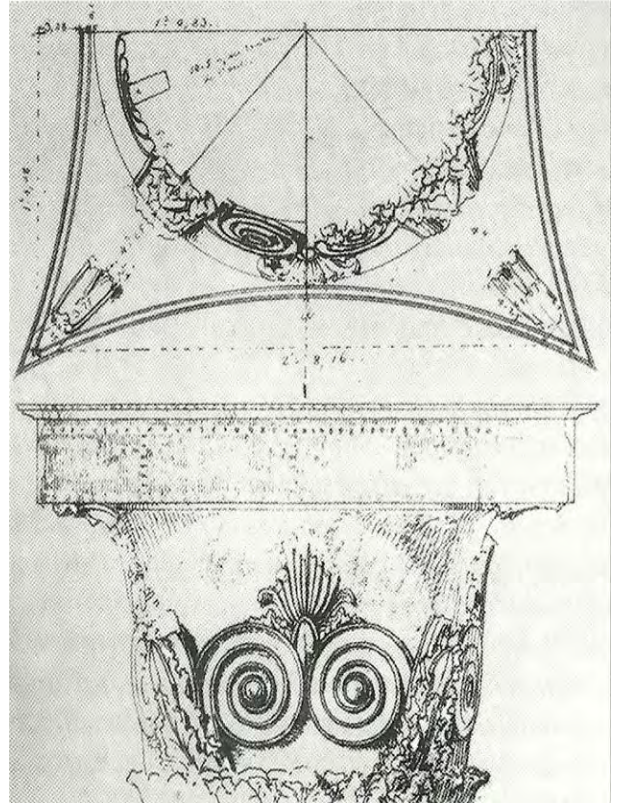
- ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΟΥΜΕ ΟΤΙ Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΣΤΟ ΓΥΜΝΟ ΚΑΙ ΒΡΑΧΩΔΕΣ ΤΟΠΙΟ ΣΤΙΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΠΙΟ ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΟΥΣ ΝΑΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ.
- ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΥΜΕ ΟΤΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙΡΙΑΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ, ΚΑΘ' ΟΤΙ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΣΥΝΔΥΑΖΟΝΤΑΣ ΠΛΗΘΟΣ ΣΥΜΒΟΛΩΝ ΕΥΓΕΝΩΝ ΙΔΕΩΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΑΡΥΘΜΙΣΗ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ.
- ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΟΤΙ Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΩΣ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΥΦΙΣΤΗΣ ΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΠΗΓΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΝΕΥΣΕΩΣ.
- ΕΚΦΡΑΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΛΟΘΥΜΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΣ ΣΤΟΥΣ ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ.

ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ:

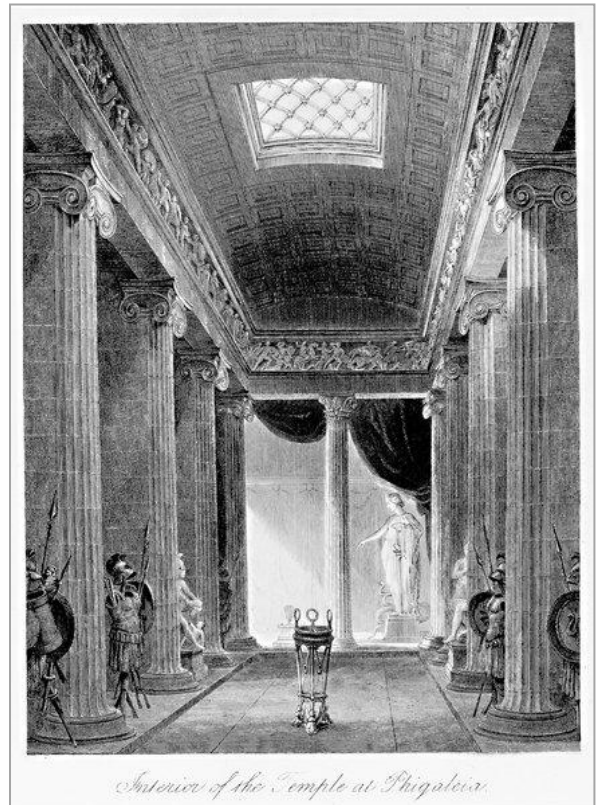
- ΝΑ ΙΔΡΥΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΣΤΙΣ ΒΑΣΕΙΣ, ΩΣ ΜΟΝΙΜΟΝ ΘΕΣΜΟΝ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΚΟΝΤΑ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΜΑΣ.
- ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΔΟΧΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ, ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ, ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ.
- ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΜΕ ΣΤΙΣ ΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΩΣ ΣΗΜΕΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ, ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ, ΜΕΛΕΤΗΣ, ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΖΩΣΤΑ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΑΪΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΠΟΥ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΕΙ.
- ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ, ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΑΣ, ΚΑΛΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ, ΜΑΖΙ ΜΕ ΟΛΟΥΣ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΘΑ ΕΝΩΘΟΥΝ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΑΠΟΔΕΧΟΜΕΝΟΙ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΜΑΣ, ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΟΥΝ ΜΕ ΚΑΘΕ ΤΡΟΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΜΑΣ.

ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΟΥΜΕ ΟΤΙ:

- Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΜΙΑ ΓΕΦΥΡΑ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΛΑΩΝ.
- Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΣΤΙΣ ΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΝΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΕΠΙΝΟΗΣΗΣ ΠΟΥ ΔΕΝΕΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΣ ΤΟ ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΠΗΧΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

Karl Hadler von Halterstern 1774-1817

Cockerrel R. A. 1788 - 1863

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
HANS HENDRIKH
ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΕΦΟΡΟΣ
LILA DE CHAVES
ΕΘΝΟΛΟΓΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΕΧΝΗΣ.
Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΦΙΛΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ.
ΠΡΟΕΔΡΟΣ HERITAGE & MUSEUMS

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΦΩΤΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ Β. & Μ. ΘΕΟΧΑΡΑΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
DR ALICK MACLEAN
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΟΣ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΜΩΡΑΪΤΑΚΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΒΑΛΕΡΗ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΕΡΓΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΚΟΡΤΖΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΑΜΙΑΣ
ΑΡΙΣ ΜΙΝΤΙΛΟΓΛΙΤΗΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΓΩΡΓΟΣ ΝΤΑΒΛΑΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΤΑΜΙΑΣ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΩΣΤΗΣ ΑΙΛΙΑΝΟΣ
ΠΡΕΣΒΗΣ Ε.Τ.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ NICHOLAS NEGROPONTE
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΙΔΡΥΤΗΣ & ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ,
MASSACHUSETTS INSTITUTE OF TECHNOLOGY
MEDIA LAB

CHERIF EL AYOUBY
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.
ΙΠΠΟΤΗΣ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ JÖRG STEINER
Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ALBERT SCHWEITZER

ΔΡ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΚΑΒΑΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΟΥ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ
ΜΟΥΣΕΙΟΥ, ΑΘΗΝΑ

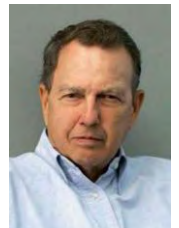
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO

JACK LANG
ΤΕΩΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

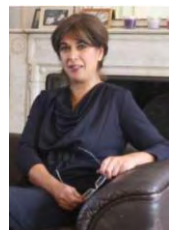
ΜΙΧΑΛΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ

ΧΡΥΣΑΝΘΗ Π. ΛΕΜΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ LIFE ACTION

ΤΑΣΟΥΛΑ ΧΑΤΖΗΤΟΦΗ
ΙΔΡΥΤΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
"WALK OF TRUTH" ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΙΑ ΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΣΕ ΕΜΠΟΛΕΜΕΣ ΖΩΝΕΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Ο ΝΑΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ο ναός του Επικούριου Απόλλωνα στις Αρκαδικές Βάσσειες είναι ένας από τους σπουδαιότερους και πιο φημισμένους της αρχαιότητας. Το μνημείο υψώνεται επιβλητικά σ' ένα φυσικό πλάτωμα της νοτιοανατολικής πλευράς του όρους Κωτιλίου, σε υψόμετρο 1130 μ.

Ο ναός που στέκει αντικριστά στο σημαντικότερο τέμενος των αρχαίων Αρκάδων, αυτό του Λύκαιου Δία, διαδέχτηκε στην ίδια τοποθεσία δύο, τουλάχιστον, παλαιότερους ναούς της αρχαϊκής περιόδου, και λειτούργησε ως ιερό, υπό τη διοικητική μέριμνα των αρχαίων Φιγαλέων, για περισσότερο από έξι αιώνες.

Αφιερώθηκε από τους Φιγαλείς στον Απόλλωνα διότι τους βοήθησε σε πολεμικές διαμάχες με τους Σπαρτιάτες, αλλά και για να ξεπεράσουν μια επιδημική αρρώστια. Η τοποθεσία του μνημείου βρίσκεται στη συμβολή των συγχρόνων ορίων των νομών Ηλείας και Μεσσηνίας, 14 χλμ. νότια της Ανδρίτσαινας και 11 χλμ βορειοανατολικά των Περιβολίων.

Ο ναός ανεγέρθηκε το τελευταίο τέταρτο του 5ου αιώνα π.Χ., και αποδίδεται στον Ικτίνο, τον αρχιτέκτονα του Παρθενώνα. Το μνημείο αυτό παγκόσμιας ακτινοβολίας, που αποτελεί ένα από τα καλύτερα σωζόμενα κτήρια της κλασικής αρχαιότητας, ήταν το πρώτο στην Ελλάδα που περιλήφθηκε στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, το 1986.

Ο αρχαίος περιηγητής Πausανίας που τον επισκέφθηκε, θαμπώθηκε από την ομορφιά του και τον κατέταξε

δεύτερο μετά της Τεγέας σε κάλλος και αρμονία. Ο ναός ξεχωρίζει από τους υπόλοιπους κλασικούς ναούς της αρχαιότητας γιατί δεν εμφανίζει ανατολικομεσημβρινό προσανατολισμό αλλά είναι κατασκευασμένος με διεύθυνση από βορά προς νότο, πιθανότατα για λατρευτικούς λόγους που συνδέονται με τις τοπικές παραδόσεις των Αρκάδων, μιας και άλλοι ναοί της περιοχής φέρουν ίδιο προσανατολισμό.

Ο ναός συνδυάζει αρχαϊκά, κλασικά και παραδοσιακά αρκαδικά χαρακτηριστικά. Έτσι προσφέρει ένα ελκυστικό μείγμα του παλιού και του νέου, του αγροτικού και του εκλεπτυσμένου. Η επιμήκης περίπτερη δομή (39,87x16,13 μέτρα) είναι κατασκευασμένη κυρίως από γκρίζο ασβεστόλιθο τοπικής προέλευσης. Η εξωτερική κιονοστοιχία του εξάστηλου ναού ακολουθεί έναν εξαιρετικά αυστηρό δωρικό ρυθμό (οι μετόπες δεν είναι λαξευμένες).

Όμως στο εσωτερικό, έσοχης ποιότητας γλυπτική συνταιριάζεται με έναν πιο περίτεχνο αρχιτεκτονικό ρυθμό. Το εμπρόσθιο τμήμα του πρόναου και του οπισθόδομου με δύο κίονες *en parasτάσει* (in antis) αναδιατυπώνουν το δωρικό ρυθμό. Χαρακτηρίζεται λοιπόν ως ναός δωρικός, περίπτερος, εξάστυλος, διπλός *en parasτάσει*.

Αντιθέτως στον σηκό μια σειρά εντοιχισμένων ιωνικών κίωνων στέκονται απέναντι σε χαμηλούς τοίχους στήριξης. Στο νότιο τμήμα όπου βρίσκεται το άδυτο, οι δύο τελευταίοι ιωνικοί ημικίονες του σηκού σχηματίζουν γωνία 45° με τους διαμήκεις τοίχους, ενώ ανάμεσά τους έστεκε ένας κορινθιακός κίονας, μόνος στο κέντρο του ναού.

Το κιονόκρανο του κίονα αυτού αποτελεί το αρχαιότερο σωζόμενο δείγμα και θεωρείται πρότυπο για όλα τα "Κορινθιακά" μνημεία του ελληνικού, ρωμαϊκού και μεταγενέστερων πολιτισμών. Η διακόσμηση είναι αξιοσημείωτη ειδικά λόγω των διαφορετικών υλικών που χρησιμοποιούνται: οι τοίχοι, οι βάσεις και οι κίονες είναι από ασβεστόλιθο, τα ιωνικά κιονόκρανα και το κορινθιακό κιονόκρανο είναι από μάρμαρο Δολιανών όπως και οι λαξευτές μετόπες της εξωτερικής ζωφόρου του κυρίως ναού, οι πλάκες της ιωνικής ζωφόρου στο εσωτερικό του, και η κεράμωση της στέγης. Στις αρχές του 19ου αιώνα η ζωφόρος ανασκάφηκε από τα ερείπια και δόθηκε προς πώληση. Τελικά αγοράστηκε από τη βρετανική κυβέρνηση.

WEST

NORTH

EAST

SOUTH

Στην αρχαιοελληνική αρχιτεκτονική η ζωφόρος κοσμούσε το εξωτερικό του ναού αλλά στις Βάσσες η ζωφόρος περιέτρεχε το εσωτερικό του σηκού. Η ζωφόρος αναπαριστά δύο θέματα: τη μάχη ανάμεσα στους Έλληνες, με αρχηγό τον Ηρακλή (διακρίνεται από τη λεοντή του) και τις Αμαζόνες και τη μάχη μεταξύ Λαπιθών και Κενταύρων. Το δεύτερο ήταν συχνό θέμα στην αρχαιοελληνική τέχνη και εμφανίζεται στις μετόπες του Παρθενώνα. Εδώ οι γυναίκες των Λαπιθών απεικονίζονται να κρατούν σφιχτά τα μικρά παιδιά τους καθώς προσπαθούν να αντισταθούν στους Κενταύρους. Αν και η απόδοση αυτής της ζωφόρου είναι ανομοιογενής στην ποιότητα, δραματική ζωηρότητα και βίαιη κίνηση διέπουν το όλο σχέδιο. Τα υπερβολικά στροβιλιζόμενα ενδύματα των Λαπιθών γυναικών και των Αμαζόνων απηχούν και ενισχύουν την αίσθηση της κίνησης που χαρακτηρίζει τις ίδιες τις μορφές. Λόγω αυτών των χαρακτηριστικών ορισμένοι μελετητές παραλλήλισαν τη σύνθεση με στοιχεία του μπαρόκ. Τη ζωφόρο ίσως φιλοτέχνησε ο γλύπτης Παιώνιος, δημιουργός της περίφημης Νίκης που εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας.

ο ναός παρέμεινε σε χρήση κατά τα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια όπως φαίνεται από τις επιδιορθώσεις που δεχόταν η κεραμοσκεπή. Με την κατάρρευση της στέγης λόγω της φθοράς των ξύλινων δοκαριών της επήλθε η πρώτη σημαντική καταστροφή. Η ανθρώπινη επέμβαση ήταν ένας άλλος φθοροποιός παράγοντας. Το 1765 ο ναός ταυτίστηκε επιτυχώς από το Γάλλο αρχιτέκτονα J. Bocher.

Το 1812 διενεργήθηκαν οι πρώτες συστηματικές ανασκαφές από τους: J. Foster, C. R. Cockerell, K. H. von Hallerstein, G. Gropius, J. Linckh, O. M. Stackerlberg, και P. O. Brondsted και έφεραν στο φως τις πλάκες της ζωφόρου

και το κορινθιακό κιονόκρανο. Τα ευρήματα μεταφέρθηκαν στη Ζάκυνθο, με τη συγκατάθεση του Βελή πασά, που είχε δωροδοκηθεί για το σκοπό αυτό. Το 1814 η ζωφόρος αγοράστηκε με εντολή του Αγγλου αντιβασιλιά πρίγκηπα Γεωργίου και το 1815 κατέληξε στο Βρετανικό Μουσείο. Ο Άγγλος διανοούμενος Christian Muller χαρακτήρισε την υπαρπαγή των μνημείων πράξη βανδαλισμού, αντίστοιχη με αυτή του λόρδου Έλγιν.

made of marble from Doliana, as well as the sculptures of the external frieze of the *metopes* in the nave, the slabs of the internal Ionian frieze, and the tiles of the roof.

Το 1902 έγινε συστηματική ανασκαφή της περιοχής από την εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, υπό τους αρχαιολόγους Π. Καββαδία, Κ. Κουρουγιώτη και Κ. Ρωμαίο, ενώ πραγματοποιήθηκαν έως και το 1908 και αναστηλωτικές εργασίες με επικεφαλής τον Ν. Ιωαννίτη, που είχαν ως αποτέλεσμα το μνημείο να πάρει τη μορφή που το γνωρίζουμε σήμερα. Περαιτέρω ανασκαφές έλαβαν χώρα το 1959, 1970 και 1975-80 υπό την διεύθυνση του Ν. Γιαλούρη. Το 1975 ιδρύθηκε η Επιτροπή Συντήρησης Ναού Επικούριου Απόλλωνα ως συλλογικό όργανο του τότε Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών, εντεταλμένο για τον προγραμματισμό και την εποπτεία των αναγκαιών για τη συντήρηση και την προστασία του μνημείου έργων, η λειτουργία της οποίας συνεχίζεται σχεδόν αδιάλειπτα μέχρι σήμερα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Κώστας Παπαδόπουλος
Πολιτικός Μηχανικός
Υπεύθυνος έργου αποκατάστασης

Το μνημείο των Βασσών εντυπωσιάζει τους επισκέπτες του αρχαιολογικού χώρου, αλλά και τους ειδικούς επιστήμονες, με το ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό αυθεντικού δομικού υλικού που διαθέτει κατά χώραν από την αρχαιότητα ή αναστηλωμένο στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Εντυπωσιακές είναι, όμως, και οι γεωμετρικές παραμορφώσεις καθώς και οι εκτεταμένες φθορές που παρουσιάζει ο ναός, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι οι έντονες διαφορικές καθιζήσεις της θεμελίωσης, οι απολαξεύσεις ρηγματώσεις και θραύσεις στους λίθους κρηπίδας και οι μεγάλες αποκλίσεις των κιόνων από την κατακόρυφο.

Όλα αυτά τα προβλήματα που, σύμφωνα με την επικρατέστερη θεωρία, οφείλονται πρωτίστως στον βανδαλισμό του κτηρίου για προσπορισμό των μετάλλων των συνδέσεων των λίθων (άγνωστο σε πια χρονική περίοδο), καθώς και στην αστοχία της θεμελίωσής του, έχουν μειώσει σημαντικά τη συνοχή και τη στερεότητα του μνημείου, και εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους για νέες βλάβες σε περίπτωση μελλοντικού ισχυρού σεισμού. Ως εκ τούτου, από δεκαετίες υπήρχε ανησυχία για τη κατάσταση διατήρησης του μνημείου στους κόλπους των αρμόδιων υπουργείων και της επιστημονικής κοινότητας. Το ενδιαφέρον της Πολιτείας οδήγησε, αρχικά, σε μία περιορισμένη στερεωτική επέμβαση από τη Διεύθυνση Αναστήλωσης το 1965 και το 1966, και, στη συνέχεια, στη δεκαετία του 1980, στη δρομολόγηση συστηματικών προσπαθειών για τη συντήρηση και την προστασία του μνημείου, υπό τη διοικητική και επιστημονική εποπτεία της Επιτροπής Συντήρησης του ναού του Επικουρίου Απόλλωνα (Ε.Σ.Ν.Ε.Α.). Οι προσπάθειες αυτές εξακολουθούν να είναι σε εξέλιξη, και τα μέχρι τώρα αποτελέσματά τους μπορούν να χωριστούν αδρά σε τρεις περιόδους, περίπου, ταυτόχρονες με τις προηγούμενες τρεις δεκαετίες. Στην πρώτη περίοδο υλοποιήθηκαν, κυρίως, έργα παθητικής συντήρησης, με σημαντικότερο το περικλειστο στέγαστρο που κατασκευάστηκε το 1987 για να προστατεύσει το μνημείο από τις περιβαλλοντικές επιδράσεις. Κατά τη δεκαετία που ακολούθησε, πραγματοποιήθηκαν οι απαραίτητες προπαρασκευαστικές για την επέμβαση στο μνημείο δράσεις και

κάποια προκαταρκτικά έργα, όπως είναι η εκπόνηση των βασικών μελετών αποκατάστασης, η πραγματοποίηση της 1^{ης} Διεθνούς Συνάντησης για τη συντήρηση του ναού, που πραγματοποιήθηκε το 1995, και η κατασκευή εντός του στεγαστρου μεγάλης γερανογέφυρας που περιβάλλει το μνημείο από το 2000. Το 2001 άρχισε το έργο αποκατάστασης, τα πρώτα στάδια του οποίου επικεντρώθηκαν στο βόρειο τμήμα του μνημείου. Οι κύριοι στόχοι του έργου είναι η άρση των γεωμετρικών παραμορφώσεων του φέροντος οργανισμού του κτηρίου, και η ενίσχυση των μηχανισμών άμυνάς του έναντι των φυσικών δράσεων.

Το έργο είναι ιδιαίτερα ευρύ και σύνθετο, αφού περιλαμβάνει: καταβίβαση των επιστυλίων απομάκρυνση των κιόνων ολόσωμων, αποσυναρμολόγηση των λίθων της κρηπίδας και της ανώτερης στρώσης της θεμελίωσης (δηλαδή της ευθυντηρίας) στερέωση της θεμελίωσης, αποκατάσταση της ακεραιότητας και συντήρηση των αποσυναρμολογημένων λίθων, ανάταξη των λίθων με ταυτόχρονο εφοδιασμό τους με νέα συνδετήρια στοιχεία από τιτάνιο, επαναφορά των κιόνων, και, τέλος, αποκατάσταση επανατοποθέτηση και επανασύνδεση των επιστυλίων.

Έως και το φθινόπωρο του 2012, τα απτά αποτελέσματα του έργου ήταν: η σχεδόν πλήρης αποκατάσταση της βόρειας όψης -υπολείπεται μόνο η επαναφορά των επιστυλίων, που θα γίνει εντός του 2013- και η δομική αποκατάσταση και συντήρηση των λίθων που προέρχονται από τα υποκείμενα τμήματα των 2^{ων} από Β. κιόνων της ανατολικής και της δυτικής πλευράς, ενώ είναι σε εξέλιξη η αποσυναρμολόγηση των λίθων που είναι υποκείμενοι των 3^{ων} από Β. κιόνων των μακρών πλευρών. Το έργο αποκατάστασης του μνημείου εκτελείται με αυτεπιστασία από το Υπουργείο Πολιτισμού, υπό την εποπτεία της Επιτροπής Συντήρησης Ναού Επικούριου Απόλλωνα και με φορέα υλοποίησης το Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων. Το έργο χρηματοδοτείται κυρίως από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους, από δε τον Ιούνιο του 2011 ενταγμένο στο Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013.

Επαναφορά στο μνημείο του 1^{ου} από Α. Επιστυλίου της βόρειας όψης (21-3-2014 και 2-4-2014)
Repositioning of the 1st Eastern *epistyle* of the Northern side (21-3-2014 and 2-4-2014)

Τοποθέτηση φύλλου μολύβδου για στεγανοποίηση (16-4-2014)
Lead sheet for waterproofing installation (16-4-2014)

Επανατοποθέτηση δύο κρατευτών στο βόρειο πτερό (17-4-2014)
Reposition the two steps on the north side (17-4-2014)

Πλήρωση ανασκαφικής τομής στο βόρειο πτερό με σταθεροποιημένη άργιλο και αργούς λίθους (11-4-2014)
Filling of the archaeological cut at the Northern side stabilized clay and rough-hewn stones (11-4-2014)

Δοκιμαστική αναστηση τεσσάρων πλακών οαλειού και ενός κρατευτή στο βόρειο πτερό (17-4-2014)
Test restoration of four floor slates and a step on the north side (17-4-2014)

Απόλλων. Τοιχογραφία από το ανάκτορο της Πύλου. 1300-1200 π.Χ
Apollo. Fresco from the palace of Pylos. 1300-1200 b.C..

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ του ναού του Επικούριου Απόλλωνος στις Βάσσεις, ως μη κερδοσκοπικός κοινωφελής φορέας, δεν στηρίζεται στην κρατική ενίσχυση. Η λειτουργία της βασίζεται στην ενίσχυση των μελών, των φίλων και των υποστηρικτών της, στους οποίους απευθυνόμαστε προκειμένου να συνεχίσουμε το έργο μας και την υλοποίηση των προγραμμάτων μας. Για τον λόγο αυτό προσκαλούμε να εγγραφούν μέλη της και να ενισχύσουν οικονομικά το έργο μας, όλους εκείνους που πιστεύουν πως η παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά προσφέρει μια γέφυρα ειρήνης και φιλίας μεταξύ των λαών.

Η ετήσια συνδρομή ανέρχεται στο ποσό των € 100 και δίνει την ευκαιρία στα μέλη της Ενώσεως να:

- Λαμβάνουν το Ενημερωτικό Δελτίο μας με ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.
- Συμμετέχουν κατά προτεραιότητα σε όλες τις εκδηλώσεις της Ενώσεως στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Προμηθεύονται τις εκδόσεις και τα αναμνηστικά από το πωλητήριό μας σε μειωμένες τιμές.
- Αναλαμβάνουν κατά προτεραιότητα ενεργό ρόλο ανάλογα με τον χρόνο και την επιθυμία τους στα προγράμματα και τις εκδηλώσεις που θα ανακοινώνονται έγκαιρα.
- Έχουν ειδικές θέσεις στις εκδηλώσεις των ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΩΝ και σε όλες άλλες εκδηλώσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΩ

ΥΙΘΕΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΠΟΙΑΣ ΦΑΣΗΣ ΕΡΓΟΥ, ΟΠΩΣ:

- ΣΥΝΟΛΟ Ή ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΒΑΣΣΩΝ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
- ΕΝΤΥΠΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΣ:

- ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ
- ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ
- ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
- ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
- ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ (Βιβλία, ταινίες, κλπ)

ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ:

- ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΕ ΟΜΙΛΟ «ΦΙΛΩΝ» (€ 100 ετησίως)
- ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΩΛΗΤΗΡΙΟ
- ΜΕ ΔΩΡΕΑ ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΜΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - INFORMATION

www.friendsofepikourios.org - info@friendsofepikourios.org

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ – BANK ACCOUNT

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

PIRAEUS BANK

Αρ. Λογ. - Acc. No: 5043-082778-534
IBAN: GR55 0172 0430 0050 4308 2778 534

BLOUET, Guillaume-Abel.

Αναπαράσταση της εισόδου στον εσωτερικό του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος στις Βάσσειες.
Reconstruction of the entrance to the cella of the temple of Apollo Epicurius at Bassae.
Expédition scientifique de Morée. Paris, Firmin Didot, 1831-1838.

DODWELL, Edward.

Ο ναός του Επικουρίου Απόλλωνος στο όρος Κοτύλιον στην Αρκαδία.
Temple of Apollo Epicurius on Mount Kotylion in Arcadia.

Views in Greece, from Drawings by Edward Dodwell Esq. F.S.A &c., London, Rodwell and Martin, 1819.

Θραύσματα από τα γλυπτά του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος στις Βάσσες.

Fragments of the sculptures of the Temple of Apollo Epicurius at Bassae.

BLOUET, Guillaume-Abel. *Expédition scientifique de Morée*. Paris, Firmin Didot, 1831-1838.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θερμές ευχαριστίες σε όλους όσους υποστήριξαν την πρωτοβουλία της ιδρύσεως της Ενώσεως και την πραγματοποίηση της εκδηλώσεως αυτής.

Ειδικότερα τους:

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΑΡΚΑΔΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΑΡΚΑΔΙΚΟΥ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟΥ

INTERNATIONAL
SOCIETY FOR ARCADIA
FOR THE STUDY AND UTILIZATION
OF THE WORLD ARCADIAN LEGACY

ΠΑΡΡΑΣΙΟ ΠΑΡΚΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΘΕΛΟΝΟΜΙΑΣ
ΣΩΜΑ ΚΤΗΡΑ

PARRHASIAN
HERITAGE PARK SOCIETY
NON-PROFIT ORGANIZATION

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΤΑΙΡ
ΕΜΟΥ

INTERNATIONAL
VOLUNTARY SOCIETY

ΧΟΡΗΓΟΙ - SPONSORS

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΣΥΓΧΑΙΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΞΕΝΑΓΗΣΗΣ
ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

**ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ
ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΣΤΙΣ ΒΑΣΣΕΣ**
ΑΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗ 28-30 - ΑΘΗΝΑ 11524
T: 6932-688982, 210-6983079 - F: 2106919888
E-MAIL: info@friendsofepikourios.org
www.friendsofepikourios.org

**INTERNATIONAL FRIENDS
ASSOCIATION OF THE TEMPLE OF
APOLLO EPIKOURIOS AT BASSAE**
NON-PROFIT CULTURAL ORGANIZATION
28-30 HADJIKONSTANTI STREET ATHENS 11524
T: 6932-688982, 210-6983079 - F: 2106919888
E-MAIL: info@friendsofepikourios.org
www.friendsofepikourios.org